

efter de Stridigheders Art, som man vil søge en Afgørelse af. Striden kan nemlig for det første angaa Spørgsmaalet om Brud paa en allerede eksisterende Aftale i det paagældende Fag. Der eksisterer i et eller andet Fag en Aftale angaaende Lønnens Størrelse, Arbejdstiden og Arbejdsforholdene i det hele taget, hvad enten denne nu gaar ud paa at sikre Arbejdsgiverne Ret til frit at fordele Arbejdet mellem de Mænd og Kvinder, de beskæftige, eller omvendt til at begrænse deres Antal, f. Eks. begrænse Lærlingenes Antal i Forhold til de udlærte Arbejdere. Der eksisterer altsaa en saadan Overenskomst, og saa opstaar der det Spørgsmaal, hvorvidt den ene eller den anden Part i Forholdet har gjort Brud paa en saadan Overenskomst. Enhver, som tænker lidt over denne Sag, vil sikkert erkende, at der her er Forhold, som det er aldeles urimeligt ikke at ville afgøre paa fredelig Maade ved, som det hedder i den gamle Danske Lov, at tale og dele sig til Rette og ikke at tage sig selv til Rette. Det er aldeles uforsvarligt at lade Strejker eller Lockouter afgøre Spørgsmaal af denne Art. Det er Spørgsmaal parallelt med dem, som kunne afgøres af Domstolene; men de almindelige Domstole svigte i saadanne Sager, de ere for langsomme, kostbare og usagkyndige. Her er en Gruppe Sager, hvor faglig Voldgift er fuldstændig paa sin Plads. Men se vi paa Forholdene her i Danmark, saaledes som disse have udviklet sig i den sidste Menneskealder, er det rigtig nok min Overbevisning, at Voldgiftstanken med Hensyn til hele denne Gruppe ad Frivillighedens Vej er naaet saa langt, at der sandelig ikke er overmaade megen Brug for ny Lovgivningsregler om tvungen Voldgift for hele denne store Gruppens Vedkommende. Det har i mange Aar været saaledes, og det er ikke mindre blevet saaledes, efter at der i den Overenskomst, som sluttede den store Lockout, blev indført en Passus om, at der burde tilvejebringes ensartede Voldgiftsregler i de forskellige Fag, altsaa vel navnlig i de Fag, hvor saadanne ikke i Forvejen fandtes. Disse Fag ere meget faa, det har Livet ført med sig. Voldgiftsregler ere allerede traadte i Kraft i meget stort Omfang, og disse Bestemmelser ere ikke blevne staaende paa Papiret. Nej, den Voldgiftsvirksomhed, der er udført for denne Gruppens Vedkommende, er meget omfattende, og der gøres derved meget godt i det stille. Det kommer ikke i Bladene, det foregaar ikke under Partitrompetens Trompetstød. Der

sidde fagligt interesserede Mænd fra begge Sider og enes i Fredelighed om Afgørelserne, og saa vilde min Erfaring rækker, foregaa disse ingenlunde altid saaledes, at der staar 3 Arbejdsgivere mod 3 Arbejdere, saa at Opmanden altid bliver Tungen paa Vægtskaalen. De afgøres meget ofte saaledes, at de retsindige Mænd, der fra begge Sider ere satte ind, dømme enstemmigt, efter hvad der er Ret i det paagældende Spørgsmaal. Vil man se paa, hvad der i vore Dage i Danmark er gjort for at udjævne de sociale Modsætninger, tror jeg, at den Virksomhed, som er udført af de industrielle Voldgifter maa nævnes i første Række og fortjener den allerhøjeste Paaskønnelse. Saa kan man spørge: Hvilken Sanktion have de Kendelser, Voldgiften kommer til. Der maa jeg sige, at en retlig Sanktion har den ikke. Men jeg tror, og jeg appellerer der til de ærede Medlemmer, som kende disse Forhold endnu bedre end jeg, at jeg har Ret til at sige, at det er ganske overordentlig sjældent, at Voldgifter ikke respekteres. Opmærksomheden henledes let paa de meget faa Tilfælde, hvor det ikke sker, men derimod lægger man ikke Mærke til — det kommer aldrig til Offentlighedens Kundskab — den Masse Voldgiftskendelser, der i Virkeligheden afsiges. Men desuagtet er en industriel Voldgift ikke uden Sanktion. Paa Grund af Bestemmelserne i det bekendte Forlig af September 1899, der afsluttede Lockouten, vil det næsten blive uundgaeligt, at et Brud paa en Voldgift, en modvillig Nægtelse af at efterkomme den, ikke vil fremkalde Forhandlinger mellem de to store industrielle Organisationer, Dansk Mester- og Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund. Og det mægtige Tryk, som disse to store Organisationer udøve, er saa stærkt, at selve den Sanktion, som en Lovparagraf vil kunne give en Domstol, neppe vil overgaa det. Paa dette Omraade tror jeg, at Danmark i Virkeligheden er naaet saa langt, at jeg ikke skønner, at der er Trang til en Lovgivning. Men nu kommer jeg til en anden og fra den første meget skarpt adskilt Gruppe af Sager af en helt anden Art. Det er saadanne Stridigheder, hvor det ikke drejer sig om Brud paa hidtil gældende Overenskomster, men om at fastslaa noget nyt. Det er altsaa enten saaledes, at et Fag slet ingen Overenskomst har, eller at der har eksisteret en saadan, men at denne er udløben, enten fordi den har været afsluttet paa et vist Aaremaal, eller fordi den